

DZIENNIK WILEŃSKI

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Dominikańska 4. Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 5 do 6 po południu.

ADMINISTRACJA OTWARTA od 9 do 5 popołudniu i w niedziele od 12 do 1-jej.

Warunki prenumeraty:

miesięcznie w administracji 40 mk., z odnośnikiem do domu, lub przesyłką pocztową 50 mk.

Cena ogłoszeń:

za wiersz petitu jednolitej: przed tekstem 15 mk., za tekstem 5 mk., nekrologi 8 mk., w tekście 20 mk.

„CZERWONY KRZYŻ”

Kwesta we środę rano;

podwieczorek w Sali, Ś-to Jańska 21. Na gwiazdkę dla rannych żołnierzy niech wszyscy pośpieszą z datkiem. Z małych ofiar tworzą się największe sumy, jeśli dają wszyscy.

POZNAŃ a WILNO.

Od bawłowego w Wilnie redaktora „Głosu Porannego” w Poznaniu o- trzymujemy poniższy artykuł, który z przyjemnością zamieszczamy (Red.)

Poznań i Wilno!.. Dwie placówki ducha polskiego, dwie strażnice na rubieżach wschodnich i zachodnich Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, strażnice, które nieraz krwią serdeczną, męczeństwem i samozaparcie się bez granic zadokumentowały swą łączność nierozdzielalną z matczyną, a poprzez liczne zawieruchy i burze dziejowe szły, niosąc zawsze dumnie sztandar polskości z mocną wiarą i nadzieją, że „wzjadą nowe zorze”, że po dniach niebytu powstanie znów Ta, nad której żywym ciałem dokonał się jedyny bodaj w dziejach historii gwałt — powstanie Polska!

To hasło, ta myśl przodowała we wszystkich ich poczynaniach, dodawała mocy ku wytrwaniu, kazała żyć i pracować wytrwale, oraz sumiennie „pro patria!”

I nic nie pomogły w Wielkopolsce gwałty i tyranija panoszącego się despotyzmu pod postacią pruskiej hakaty nic nie pomogły niebywale akty teroru, jak wywłaszczenie, niepozwalanie dzieciom modlić się po polsku — przeciwnie; wszystko pobudzało jeszcze bardziej ducha narodowego, dodawało mu mocy.

Nie wydrzeć!.. szło poprzez całą Wielkopolskę, — nie wydrzeć nami ani ukochanej mowy ojców i dziadów, ani ziemi rodzinnej. zroszonej obficie krwią i znojem całych pokoleń, ani tego serca które polskim było, jest i będzie!

Każde, najmniejsze dziecko nawet, tak myślało, tak czuło, bowiem od kolebki matka wpajała mu to poczucie bezustannie, powtarzając, podobnie jak to ongiś czyniły Sparstanki; albo będziesz Polakiem, albo nie chcę cię znać! Dzięki temu możliwymi były te pełne heroicznej postawy epizody we wrześniu w Berlinie, kiedy dzieciom polskim kazano mówić pacierz po niemiecku, smagano ich do krwi za nieposłuszeństwo, a one trwały w swym postanowieniu nie zwracając

Sprawa wileńska.

Konferencja polsko-litewska.

Wczoraj na konferencji z prasą zastępujący dyrektora dep. spraw zagr., p. Sz. Meysztowicz podał między innymi wiadomość następującą:

Komisja Ligi Narodów, po rozejrzeniu się w skomplikowanych stosunkach na Litwie Kow. i w Wileńskiem zwróciła się do przedstawicieli z jednej strony litewskiego, z drugiej polskiego z zapytaniem, czy nie uważaliby za stosowne, aby obydwie strony, a mianowicie Polska i Litwa zrobiły jeszcze raz próbę porozumienia w sprawach sporu.

P. Kossakowski, delegat polski, przyjął tę propozycję i w imieniu

na cierpienia, bez żadnego jęku i skargi, trwały stwierdzając tym samym, że godnie piastują w swych młodocianych serduszkach tradycję, wpajane im przez rodziców, że dla Polski gotowe są ponieść wszystkie ofiary!

Dzięki takiej postawie całych pokoleń w chwili, gdy wybiła godzina wolności Wielkopolska cała, jak jeden mąż porwała za broń, strząsnęła z siebie jarzmo wraże i stanęła gotowa do nowego życia, do nowej, wyteżonej, ale już jawnej pracy — pro patria i prowadzi ją wytrwale!

Czyż nie takie same koleje przechodziło Wilno? Wypadki związane z jego historją są bardzo podobne do dziejów Poznania, tylko, że tu gnębił Was wróg, bardziej ciemny, niekreszany, może dziwny, może brutalniejszy, ale zawsze taki, nad którym górowało miejscowe społeczeństwo poziomem intelektualnym który czuł swą niższość pod tym względem i dlatego nie posiadał tej śmiałości. Przetrawiło Wilno o czasy Murawjewa, przetrawiło i ciężkie okresy późniejsze, przewaliła się nad nimi straszna zawierucha dziejowa — wojna Europejska, a jednak nic jego polskości nie zdołało zniweczyć. Teraz nadchodzi ostatni akt, ostatni moment próby i Wielkopolska cała głęboko wierzy, że Wilno pozostanie wierne swym tradycjom, odrzuci wszelkie kombinacje federalistyczne, jako urągające najświętszym uczuciom tego grodu, gdzie kształcił się Mickiewicz, a zawoła wielkim, płynącym z głębokiego przekonania głosem: „niema Wilna bez Polski!”, a wtedy wysłańcy ludności tych dwu kresowych placówek spotkają się przy jednym warsztacie pracy dla dobra Ojczyzny, by ją budować nie na rok, na dwa, lecz na lata całe, by wznieść potężny gmach naszej państwowości, o który rozbijają się będą jak o potężną skałę wszelkie wraże zakusy, a Rzeczpospolita podejmie swą misję dziejową, przedmurza cywilizacji, jaka jej w chwili obecnej znów przypada w udziale.

J. HERNICZEK.

prawdopodobnie dni kilka, poczem tu powróci.

Celem wyjazdu jest ułożenie w porozumieniu z rządem polskim dalszego planu postępowania, zadania bowiem, jakimi Komisja była obciążona, zostały wyczerpane. Doprowadzono do rozejmu, do wymiany jeńców i do ustalenia linii demarkacyjnej rozejmowej.

Memoriały.

Przedstawiciel litewski przy Komisji Ligi Narodów, p. Jonynas, złożył Komisji L. N. memoriał, w którym domaga się, aby wojska gen. Żeligowskiego, pomimo zawarcia rozejmu, zostały usunięte z terenu Wileńszczyzny na czas plebiscytu względnie jakiegoś opowiedzenia się ludności za przynależnością państwową.

Ze swej strony delegat polski, p. M. S. Kossakowski, złożył również memoriał Komisji, wskazujący na konieczność usunięcia wojsk litewskich z tych terenów, gdzie obecnie stoją, a gdzie ludność będzie również zapytywana o swe losy.

Nadto p. Kossakowski złożył też drugi memoriał, wskazujący na represje, stosowane na Litwie Kowieńskiej względem ludności polskiej i domagający się interwencji Ligi, aby ich zaniechano. Komisja przyobiecła ową interwencję.

Komunikacja Wilno-Grodno.

W następstwie układów p. Kossakowskiego z rządem litewskim, przy pośrednictwie Komisji Ligi Nar., wojska litewskie będą, cofnięte z linii kolejowej Wilno-Grodno pod Olkienikami i Oranami. Umożliwiona będzie w ten sposób komunikacja kolejowa między Wilnem a Grodnem, co ma szczególne znaczenie dla ruchu ludności i dla aprowizacji. Rząd polski zobowiązuje się przywrócić na tej linii również komunikację telegraficzną.

Wzajemnie za to wojska polskie uwolnią zablokowane w pobliżu Oran około 240 wagonów litewskich, które wrócą na Litwę.

Powrót jeńców.

Pierwsza partja jeńców z niwoli litewskiej, która przybyła do Wilna w piątek o godz. 5 pp. liczy 343 ludzi z 2-go obozu Kowieńskiego. W tem 1 podchorąży, reszta szeregowcy. W Kowieńszczyźnie pozostaje jeszcze około 1200 żołnierzy w obozach w Kownie, Kozłowej Rudzie i Wilkowyszkach.

Powracających powitali uroczystie na dworcu przedstawiciele Ligi Narodów i Dowództwa Wojsk naszych przy dźwiękach muzyki wojskowej. Poczem w koszarach etapu zostali nakarmieni.

W stosunku do jeńców panowały pod rządem Kowieńskim, według zeznań jeńców, stosunki prusko-bolszewickie.

W dniu wczorajszym wysłani zostali z Wilna wszyscy jeńcy Litwini, w ogólnej liczbie 748. Odjechali oni pociągiem, który przywiózł jeńców Polaków z Kowieńszczyzny.

W Lidzie Narodów.

GENEWA, (PAT). W Radzie Ligi Narodów odczytana została depesza pułkownika Chardigny, zawiadamiająca o podpisaniu umowy w sprawie zawieszenia działań wojennych w okręgu Wilna. Rada Ligi badała następnie sprawę mianowania komisarzy cywilnych dla przeprowadzenia plebiscytu na terytorjum spornem pomiędzy Polską a Litwą.

Groźby bolszewików.

RYGA, (Russpress). Przedstawiciel bolszewików w Kownie, Akselrode, zakomunikował rządowi litewskiemu, że o ile akcja wojenna na terytorjum litewskim nie zostanie przerwana, czerwona armia będzie zmuszona zająć Wilno.

Nadzieje litewskie.

BERLIN, Z Kowna donoszą: Litewska Ag. Tel. podaje, że resztki

UKŁAD ROZEJMOWY.

P. Michał Kossakowski przedstawiciel Rządu Polskiego przy Komisji Wojskowej Kontrolującej Ligi Narodów, zaopatrzonej w pełnomocnictwo podpisania imieniem Rządu Polskiego wszelkiego aktu o charakterze wojskowym lub politycznym, będącym w związku z wykonaniem postanowień Ligi Narodów, po otrzymaniu od p. Generała Żeligowskiego zobowiązania dotrzymania warunków zawartych w niniejszym protokole, a od Rządu Litewskiego — gwarancje, że powyższe warunki będą przez p. Gen. Żeligowskiego dotrzymane — z jednej strony i p. Ignacy Jonynas przedstawiciel Rządu Litewskiego przy komisji wojskowej kontrolującej Ligi Narodów, i p. pułkownik Kleszczyński szef sztabu głównego wojska litewskiego, zaopatrzeni w pełnomocnictwa podpisania w imieniu Rządu Litewskiego niniejszego dokumentu z drugiej strony przyjmują niniejszy tekst, który kładzie kres działaniom nieprzyjacielskim pomiędzy wojskami litewskimi a wojskami gen. Żeligowskiego:

„Z polecenia Komisji Wojskowej Kontrolującej Ligi Narodów:

1) Działania wojenne pomiędzy wojskami Rządu Litewskiego i wojskami gen. Żeligowskiego będą ukończone 30 listopada 1920 r. o godz. 24.

2) Oddanie jeńców wojennych Komisji Wojskowej Kontrolującej odbędzie się natychmiast po zaprzestaniu działań wojennych.

3) Pas neutralny będzie ustanowiony pomiędzy dwiema armiami.

Zanim Komisja ustali granice, czołowe oddziały zatrzymają obecnie swe stanowiska.

Protokół został sporządzony w trzech oryginałach. Jeden dla Komisji Wojskowej Kontrolującej Ligi Narodów. Jeden dla Rządu Polskiego. Jeden dla Rządu Litewskiego.

WALKI W IRLANDJI.

LONDYN, 1 b. m. Wrzenie w Irlandji doszło do punktu kulminacyjnego. Na całym obszarze Irlandji słychać strzały i wybuchy bomb. W Dublinie przyszło znowu do bardzo poważnych rozruchów. Wiele sklepów jest spalonych. Również w gmachu jednego z miejscowych dzienników sinfeinistycznych i banku powstańców wybuchł pożar. W Corku spłonął ratusz. Gmach policyjny strzeżony jest w mieście tem przez straż ogniową; zabito 1 policjanta oraz 10 żołnierzy za współudział w rewizjach, dokonanych w Irlandji Południowej.

Liga Narodów a Polska.

GENEWA, 2 b. m. Delegat angielski w Lidze Narodów, Fisher, oświadczył, że nic nie obowiazuje Ligi narodów do obrony wschodnich granic Polski, dotychczas jeszcze nie ustalonych, jednakże w razie nowej inwazji bolszewickiej Liga narodów miałaby obowiązek

wojsk Bałachowicza umożliwiły narodowi białoruskiemu wskrzeszenie swojej samodzielności. Białorusini opanowali Bobrujsk i Sluck. W ten sposób okręgi te znalazły się w posiadaniu Białoruskiej Rzeczypospolitej ludowej, zaprzyjaźnionej z Litwą. Na wszystkich obszarach ziemi białoruskiej zarządzone powszechną mobilizację wszystkich zdolnych do noszenia broni mężczyzn od 16 do 50 roku życia.

Wszystkie trzy zostały stwierdzone podpisami Komisji Wojskowej Ligi Narodów.

Sporządzony niniejszy protokół na dworcu w Kownie w postaci Komisji Wojskowej Ligi Narodów dn. 29 listopada 1920 r. o godz. 14 w obecności wyżej wymienionych delegatów Komisji Wojskowej.

Przeczytane, uznane za słuszne przez delegatów Komisji:

Delegaci litewscy: I. Jonynas, C. Kleszczyński

Delegat polski: M. Kossakowski.

Komisja Wojskowa Kontrolująca Ligi Narodów: D. Lassitch, A. Kennan, Carlo Bergera, L. Chardigny.

Linja demarkacyjna.

Stosownie do par. 3 protokołu 29-go listopada 1920 roku Komisja Kontrolująca Ligi Narodów ustaliła w sposób następujący granicę pomiędzy armiami litewskimi i wojskami gen. Żeligowskiego.

I. Ze strony litewskiej punkty, przechodzące przez linję: Jakiłanie, Strzeliszki, Kałaniec, Spengieniki, Kolonja Danaszyszki, Zukleje, Solowjiszki, Spindzie, Strawka, Sztarenia, Dowgierdziszki, Chwoszezyzna, Nowe Pole, kota 218, kota 229, kota 189, Sejbutany, Młynek, Tor kolejowy, prawy brzeg Brażoły, Amerynis, Podolesie, rzeka Ałosa, lewy brzeg Wilji do Wolejkiszek, Wiciuny, Dowboryszki, Użulele, Pasteki, Rumucie, Szniapance, Okmiańce, Antonowo, Kemiele, Ulleżany, Pejodzio, Jodziszki i brzeg północny jeziora Gledrojejo, Janeczury, rzeka Mezańce, północny brzeg jeziora Osswie aż do brzegu Olka, północny brzeg jeziora Bołona, Lawejyszyszki, Janiszki.

II. Ze strony polskiej: Deksnie, Mosty, Czerańce, stacja kolejowa Rudziszki, Obale, Jelenowo, kota 178, droga do koty 178 do Star-go Mlyna, Gaj, Sejmanny, na północ od koty 201 Kniaziowszczyzna, Doboly, Mieluny, Łożdziany, Jatełuny, Brażoła Surmańce, prawy brzeg Wilji aż do m. Podwożance, Pokalnie, Siderówka, Plekiszki, Jawniuny, Birki, Kwakec, Migucie, Nugary, Naruniszki, Burkiele, Jakubańce, Swudaryszki, Kiejdaniele, Polkirny, Majerance, Podubinki, Maciejowa, Koniany.

Mapa niemiecka 1 do 100.000. Granice oznaczają linję najbardziej wysuniętych posterunków obydwóch stron.

HORSEA. Z powodu zamachów sinnfeinistów, policja londyńska zakupiła 4 aeroplany i wyznaczyła 7 policjantów, którzy dniem i nocą będą patrolować ulice Londynu, aby w razie zamachów natychmiast ścigać sprawców.

W Dublinie policja wykryła znaczne zapasy broni i amunicji.

LONDYN. Na bankiecie związku przemysłowców Lloyd George oświadczył, iż położenie geograficzne Irlandji, uniemożliwia danie jej tego, czego pragnie. Byłoby to bowiem samobójstwem Anglii.

udzielić Polsce podobnych środków pomocy, jakie ją już raz ocaliły.

W sobotę, 4 b. m., rozważane będą sprawy polskie. Drugi delegat angielski, Barnes, zainteresuje, dlaczego Liga nic nie uczyniła dla przeszkodzenia ostatniej wojnie polsko-bolszewickiej.

Sprawa górnośląska.

BYTOM. Nie nadeszły jeszcze żadne wiadomości w sprawie plebiscytu. Ogólnie jest wiadome tylko, że Anglia upiera się za dopuszczeniem do głosowania t. z. emigrantów, na co podobno zgodził się też i rząd francuski. Natomiast co do formy i terminu głosowania emigrantów, krąży różne wersje.

We wfórek Bytom zaalarmowano pogłoską, że na posta Korfanego, który wyjechał do Opoli, w drodze dokonano zamachu. Potwierdzenia tej pogłoski niema.

Prasa Śląska ogłasza dokumenty, niezabite dowodzące fałszerstw niemieckich.

GENEWA, 1.XII. „Secolo“ donosi z Paryża: Decyzję rządu francuskiego w sprawie Górnego Śląska przesłano dzisiaj do Londynu w celu ostatecznego zbadania i wyjaśnienia sprawy plebiscytu.

Torpedowce polskie.

WARSZAWA. Rada ambasadorów przyznała Polsce z b. floty niemieckiej sześć torpedowców, które od dn. 4 listopada r. b. są własnością Rzeczypospolitej. Torpedowce te znajdują się obecnie w arsenale morskim portu wojennego Rosyth, gdzie poddano je, koniecznej reperacji.

Na wiosnę torpedowce będą przeprowadzone na polskie morze. Obecnie już wysłano 5 młodych polskich oficerów marynarki, aby we flocie angielskiej uzupełnili swą wiedzę.

Rokowania pokojowe.

RYGA. Delegacja bolszewicka godzi się na powrót z Rosji już obecnie przed zawarciem traktatu pokojowego wszelkiej kategorii osób, z wyjątkiem jeńców. W sprawie tej zawarty będzie oddzielny układ prowizoryczny. Delegacja polska nalega na szybkie rozstrzygnięcie sprawy powrotu jeńców. Rozstrzygnięciem ją zapewne porozumienie przewodniczących.

Leygues w Londynie.

LYON, 2 b. m. (Pat.). W środę wieczorem o godz. 11 wyjechał z Paryża prezydent ministrów Leygues do Londynu, gdzie ma konferować w dalszym ciągu z Lloydem George'em i Sforzą.

Utonięcie komunistów.

PARYŻ, (E.E.) — Przed kilku tygodniami wyjechali do Rosji trzej komuniści francuscy: Lefevre, Vergeat i Lepetit. W Murmańsku wsiedli oni na wynajęty żaglowiec, który, wpadłszy na skałę, rozbił się i zatonął wraz z załogą i podróżnikami.

Opór d'Annunzia.

RZYM, (E.E.) W tutejszych kołach politycznych panuje przekonanie, iż można będzie uniknąć starć między wojskami włoskimi a oddziałami d'Annunzia. Giolitti zamierza zmusić d'Annunzia do respektowania traktatu w Rapallo, lecz zdecydowany jest odwręcić tę sprawę jaknajdłużej, aby pozwolić d'Annunziowi cofnąć się z drogi zakreślonej w jego proklamacjach.

WIADOMOŚCI
W KILKU SŁOWACH.

— W Tarnobrzescu władze aresztowały posta Dąbala, wydane go przez Sejm za różne nadużycia.

— W wydatkach Ligi Narodów Polska zaliczona została do mocarstw pierwszej kategorii; do czerwca wydatki jej wynoszą przeszło 16 tys. funt. szt.

— Stanowisko posta polskiego przy Watykanie, p. Kowalskiego, jest zachwiane z powodu sprawy kard. Bertrama.

— Olsztynie władzy niemieckie nakazały usunięcie szyldu polskiego „Gazety Olsztyńskiej“ pod pretekstem że szpeci on widok ogólny(!)

— Na ostatnim posiedzeniu konstytuancy gdańskiej polacy i socjaliści domagali się rozpisania nowych wyborów. Wniosek ten upadł.

— Z Cieszyna donoszą o licznych gwałtach i aresztowaniach, dokonywanych przez Czechów na Śląsku Cieszyńskim.

— Przez Toruń przejechały 3 pociągi z wojskami francuskimi, wracającymi z Gdańska.

— W Białymstoku właściciele fabryk w odpowiedzi na nowe żądania robotników, uchwili zamknąć fabryki.

— W Toruniu władze polskie aresztowały kilku wybitnych działaczy niemieckich za to, iż pomimo rozwiązania prowadziły nadal nielegalną działalność niemieckiej rady narodowej.

W Krakowie rozstrzelano por. Panczyszyna - Kłosowskiego, który dopuścił się sprzeniewierzeń pieniężnych w sądzie wojskowym w Warszawie.

— W Budapeszcie powstał projekt zaproszenia na tron węgierski ks. Axela duńskiego.

— Postanowiono przyjąć Austrję do Ligi Narodów.

— Możliwe jest odwołanie p. Dąbskiego z przewodnictwa delegacji pokojowej w Rydze; jako zastępcę wymieniają p. Daszyńskiego.

— Komisja rolno sejmowa uchwiliła w trzecim czytaniu ustawę państw Banku Rolnego.

— Była cesarzowa niemiecka, bawiąca w Doorn, jest umierająca.

— Były kronprinz niemiecki knuje z monarchistami niemieckimi przywrócenie monarchii w Niemczech.

— Związek pracowników rolnych we Francji uchwilił wykluczyć organizacje, które przystąpiły do III międzynarodówki komunistycznej.

— Japonia pozostawia swoje wojska na Syberji.

— Wilson przyjął zaproszenie Ligi Narodów do interwencji w obronie Armenji.

— Sejm pruski uchwilił nową konstytucję dla Prus, które mają być republiką.

Z Rady Miejskiej.

Na wczorajszym posiedzeniu Rady, pod przewodnictwem p. Bańkowskiego, rozważano dwie sprawy: podniesienia płacy pracownikom i reorganizacji straży ogniowej.

Za czasów urzędowania Magistratu wyznaczonego przez władze litewskie zasada wypłacania pracownikom podwójnej pensji została zachowana.

Na żądanie pracowników miejskich o dalsze zwiększenie pensji, Komisja finansowa na posiedzeniu z dnia 27 listopada uchwiliła: a) uchwiliła wypłacić pracownikom miejskim, z wyjątkiem gońców, dodatkowo za listopad połowę obecnie pobieranej miesięcznej pensji i prosić Magistrat o opracowanie nowych norm płacy; b) wydać prezydentowi i ławnikom drożyniany dodatek za listopad w wysokości połowy obecnie pobieranej pensji. Ogólna suma pensji za listopad wyniesie mniej więcej 3.858.675 mk. pol.

Biorąc pod uwagę stale wzrastającą drożyznę i uznając za konieczne podnieść płacę pracownikom miejskim Magistrat m. Wilna prosił Radę Miejską:

1) O zatwierdzenie wydanych pracownikom miejskim podwójnej pensji, poczynając od czerwca r. b. do 14 lipca r. b. oraz od 22 paźdź. do dnia dzisiejszego. 2) O uchwalenie wydania pracownikom miejskim, oprócz gońców, za listopad pensji

potrójnej w stosunku do uchwalonej na posiedzeniu Rady Miejskiej z dn. 15 marca.

W wileńskiej straży ogniowej, liczącej 83 osób personelu i 49 koni, pozostało po okupacji bolszewickiej i litewskiej, z koni tylko 9 sztuk, przeważnie braki.

Na uzupełnienie braków w koniach Magistrat zmuszony byłby wyasygnować 2,250,000 mk. Ponieważ stan krytyczny kasy miejskiej zadania tego wykonać nie jest w stanie, przedstawił więc Radzie plan reorganizacji Straży Miejskiej, który polega na tem, by utworzyć jeden oddział Straży, Dominikański, w składzie 16 koni wyjazdowych oraz personelu w ogólnej liczbie 51 ludzi. Miesięczna pensja personelu wynosiłaby 65,363 mk. Pozostałe 3 oddziały należy czasowo skasować, by jednak budynków ich nie pozostawić bez dozoru, zamianować po jednym strażaku z pośród długoletnich pracowników jako dozorców, pozostawiając im telefony dla sygnalizacji w razie pożaru.

W razie zatwierdzenia projektu, Magistrat prosił o upoważnienie do zwolnienia pracowników od 15 grud. oraz asygnowanie kredytu 100,000 mk. na kúpno 4 koni dla Straży.

Obydwa wnioski zostały po krótkiej rozprawie przyjęte.

Na wstępie posiedzenia uchwalono hołd dla gen. Żeligowskiego i jego wojska za wyzwolenie Wilna.

W końcu posiedzenia postanowiono zasilić komitet gwiazdkowy dla żołnierza 10 tys. mk., uznać go za miejski i delegować doń pp. Słusarza i dr. Węślawskiego.

Kronika.

— **Nabożeństwo.** W dzień Niepokalanego Poczęcia M. B. t. j. 8, jako dzień obowi. zujący Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, do wspólnego słuchania Mszy świętej odbędzie się nabożeństwo w kaplicy Dobroczynności o g. 8 rano.

— **Roraty.** W poniedziałek o g. 6-ej rano w kościele św. Jana odprawione będą roraty, zakupione przez Stow. szewców m. Wilna, a żałobne nabożeństwo tegoż Stow. i w tymże kościele w piątek dn. 10-XII. o godz. rano. Członkowie proszeni są o punktualne i liczne zebranie się.

— **Przyjazd ks. biskupa Bandurskiego.** Onegdaj w nocy przybył do Wilna ks. bisk. Wł. Bandurski.

— **Komunikat wydziału prasowego.** Wobec poruszonego ostatnimi dniami w prasie miejscowej rzekomo półoficjalnego charakteru tych lub owych enuncjacji Wydział Prasowy Departamentu Spraw Wewnętrznych oświadcza kategorycznie, że żaden z dzienników wileńskich nie jest ani urzędowym, ani półurzędowym organem Tymczasowej Komisji Rządzącej.

— **Świadczenia dla poborowych.** Wydział zdrowia departamentu spraw wewnętrznych podaje do wiadomości, że w komisjach przeglądowych będą przyjmowane do rozpatrzenia przy badaniach lekarskich, osób, podlegających przeglądowi, tylko świadectwa, wystawiane przez lekarzy powiatowych, którzy takowe wydają bezinteresownie. Świadectwa zaś, wystawione przez innych lekarzy w komisjach przeglądowych przyjmowane wcale nie będą.

— **Powszechne Wykłady Uniwersyteckie.** Dzisiaj o godz. 7 wieczorem odbędzie się w sali Sniadeckich drugi wykład prof. dr. Feliksa Konecznego z cyklu „Rys historyczny stosunków polsko-litewskich“.

Treść Wykładu: Przewaga poli-

tyczna Litwy nad Koroną. Upadek demokracji. Możliwość buntu Głińskiego (1508) do traktacji Kolbuszowskiej (1753). Marzenie Czartoryskich. Czy schlachta litewska przyjmowała obyczaj polski? Jak i czym kosztem szerzył się język polski? Początki piśmiennictwa językowego. Zestawienie rozwoju języka w Polsce a na Litwie. Równoczesność wznoszenia się i opadania kultury polskiej i litewskiej. Upadek Rzeczypospolitej kłęką litewskości.

— **Otwarcie Klubu literacko-artystycznego w Wilnie** zapoczątkowało grono miłośników literatury i muzyki. Zapelnienie on powinien luki dotkliwie dające się odczuwać w kulturalnym życiu naszego miasta. To też powitać należy otwarcie tej kulturalnej placówki z całym uznaniem.

Według ostatnich wiadomości, ustawa Klubu uzyskała zatwierdzenie władz, to też otwarcie Klubu nastąpi prawdopodobnie w czasie najbliższym.

Wpisowe klubu wynosić będzie 400 mk., członkami klubu zostać mogą tylko osoby, polecone zarządowi przez 3-ch już przyjętych członków. Klub mieścić się będzie przy ul. Trockiej, obiad w nim kosztować będzie tylko 25 mk.

Na otwarcie Klubu wystąpić ma utalentowana śpiewaczka, K. Horbowska.

— **Zebrań członków Koła Starszych Harcerzy.** W niedzielę odbędzie się w „Ognisku“ o godz. 7 wiecz. zebranie członków Koła starszych Harcerzy i Wojskowych Harcerzy. Uprasza się o przybycie wszystkich druhów i druhny przebywających obecnie w Wilnie, oraz tych wszystkich Starszych harcerzy i wojskowych Harcerzy, którzy pragną zostać członkami Koła.

— **Z centrali chrześ. związków zawodowych** o godzinie 2 po poł. ogólne zebranie chrz. zw. zaw. stolarzy, cieśli, stelmachów i bednarzy — Ś-to Jańska 21.

Dzisiaj o godz. 1-ej po poł. zebranie zarządu chrz. zaw. leśników, W poniedziałek 6 b. m. o godzinie 6-ej wieczorem ogólne zebranie chrz. zw. zaw. praczek i prasowatek. We wtorek 7 b. m. o godz. 6 wieczorem ogólne posiedzenie delegatów centrali chrz. zw. zawod. Zarządy poszczególnych związków zawodowych uprasza się o zaopatrzenie swych delegatów w odpowiednie zaświadczenia.

— **Z Białego Krzyża.** Loteria na „Gwiazdkę“ dla żołnierza odbędzie się dnia 19 b. m.

— **Liga Robotnicza.** Dzisiaj w lokalu Ligi Robotniczej przy ul. Wielkiej 94 (wejście frontowe) prezes St. Hermanowicz wygłosi odczyt na temat „Potęga Myśli“. Początek punktualnie o godz. 4 i koniec o 5 popoł.

— **Komitet pomocy rodzinom żołnierzy** przy Pol. Białym Krzyżu w Wilnie podaje do wiadomości, że od poniedziałku w lokalu Pol. B. K., ulica Wolana, rozpocznie się rejestracja rodzin żołnierzy, zamieszkałych w Wilnie. Powołują się do rejestracji rodziny żołnierzy znajdujących się obecnie w wojsku oraz nowo pozwanym. Zarejestrowanie się jest niezbędnym bez wyjątku. Zapis będzie przeprowadzony codziennie od 10 rano do 3 popoł.

— **„Warszawianka“.** Dzisiaj o g. 5 popoł. podwieczorek w „Warszawiance“, na rzecz kowieńskiego pułku strzelców“. Odbędzie się losowanie „Miljonówki“ w czasie podwieczorku.

— **Kasyno garnizonowe.** Wczoraj otwarte zostało kasyno garnizonowe w „Podzamczu“ w ogrodzie zamkowym. Kasyno organizować będzie odczyty i zabawy w celu zapelnienia luk w towarzyskim życiu oficerów. Przy kasynie znajduje się biblioteka, czytelnia, restauracja.

— **Na „gwiazdkę“.** „Czerwony Krzyż“ przypomina, że 8-go grudnia urządzi kwestę uliczną oraz przedstawienie wieczorem o godz. 7 w sali przy ul. Ś-to Jańskiej 21, na „gwiazdkę“ dla chorych i rannych żołnierzy. — Na program wieczoru złożą się: przedstawienie amatorskie z udziałem znanych w Wilnie sił artystycznych, aktualne kuplety, muzyka, śpiew artystów zawodowych. Zabawić się dobrze, uśmieć do syta, użyć bufetu w miłym towarzystwie gościnnych gospodyń jest chyba najmińszem, jakie uczynić może Wilnianin dla swych obrońców.

— **2-gi koncert artystów warszawskich.** Dzisiaj, odbędzie się drugie z kolei koncert wybitnych artystów warszawskich.

Prezydent Stanów Zjedn.

Według konstytucji, prezydent i wiceprezydent Stanów wybierani są na cztery lata w głosowaniu dwustopniowym. Wyborcy wybierają elektorów, których liczba w każdym stanie odpowie łącznej ilości reprezentantów i senatorów, wysyłanych do kongresu. Elektorowie zjeżdżają się w stolicy swego stanu i głosują na prezydenta i wiceprezydenta, wyniki głosowania przesyłane sś do Senatu, który oblicza głosy. Wybozy dwustopniowe oddawna stały się ponieważ partje polityczne na listy elektorów wprowadzają osoby, które zobowiązały się do głosowania na ustalonych przez zjazdy partyjne kandydatów, tak, że wynik wyborów prezydenta wiadomy już jest w początkach listopada po głosowaniu na elektorów. Prezydent wszakże obejmuje rządy dopiero 4 marca następnego roku. Wiceprezydent żadnych prawie funkcji nie sprawuje, obejmuje władzę w razie śmierci prezydenta.

Władza prezydenta Stanów jest znacznie obszerniejsza od władzy prezydenta Francji, a nawet od władzy króla angielskiego. Nic jest on tylko reprezentantem władzy zwierzchniczej; posiada pełnię praw władzy wykonawczej. Mianuje sekretarzy stanów (ministrów), którzy zbierają się pod jego przewodnictwem i są tylko przed nim odpowiedzialni, a nie przed Kongresem. Mianuje również urzędników federacji północno-amerykańskiej, tak że wybory prezydenta sprowadzają zmianę wlejszej części urzędników.

Dlatego wybory prezydenta Stanów odgrywają tak doniołą rolę w życiu politycznym Ameryki, przesadzając w znacznej mierze o jej polityce zewnętrznej i wewnętrznej. Zwycięstwem republikanów było spodziewanym protestem niejako przeciwko samowładnym rządem demokracji Wilsona, przeciwko jego polityce na konferencji pokojowej i przeciwko Lidze Narodów.

Totel Harding jest przeciwnikiem Ligi Narodów, przynajmniej w jej obecnej postaci. Chce położyć kres sytuacji, która się wytworzyła wskutek odrzucenia przez senat traktatu wersalskiego i zawrzeć odrębną pokój z Niemcami. Jest przeciwny projektowanej konwencji wojskowej Ameryki z Francją i Anglią, obowiązującej do wystąpienia w razie ataku niemieckiego.

Ale gotów jest poprzeć w zasadzie ideę związku wielkich mocarstw dla obrony pokoju i cywilizacji. Dla Francji żywi jakoby gorące uczucia sympatii, wobec Anglii podziela nieufność szerokich sfer opinii amerykańskiej. Zdaje się, że w stosunku do Rosji zajmuje inne stanowisko, niż prezydent Wilson w głębszej nocy przeciwko uznaniu bolszewików i przeciwko „rozczłonkowaniu“ Rosji.

Zmiana prezydenta w Stanach Zjedn. niewątpliwie odbije się donośnym echem w polityce międzynarodowej.

Zgubiono książeczkę

członkowska kooperatywy Urzędniców Państwowych № 3826 Adres: Kooperatywa Urzędnicza, ul. Jagiellońska.

Resztki materiałów

w rozmaitych kolor., 2 arsz. szerok., które mogą być odpowiednio na frencze, galife, bekieszce, damskie i męzkie kostiumy Ceny umiarkowane Wielka 50—1 obok Nizkowskiego hot. w. z. podw. 2 p.

Dr. Wł. GOLIMONT

Ordyn. szpitala Sawicz chor. wener. i skórno 8—9 g. r. i 4—6 g. w. Zawalna 8—3.

Zęby sztuczne, Najnowsze systemy Przerobka zle dopasowanych zębów technik dentyst. L. MINKIER, Ludwisarska (Preobraż) 4. Reper. wykonywa się w 4 g.

Młoda osoba poszukuje posady gospodyni, zgadza się na wyjazd. Święto-Jakóbska 6—1.

Wesołe-Święta

Wielki wybór pocztówek na gwiazdkę, różne podarki, baterje, zapalniczki, kamien. do zapalen. świece oraz wszelkie galanter., piśmien., stalowe i inne artykuły, hurtownie i detalnie do nabycia taniej niż wszędzie tylko u „Hermes“ ul. Szopenowska 5, obok hotelu „Belgja“ Proszę wyciąć adres.

LICYTACJA

Magistrat miasta Wilna podaje do ogólnej wiadomości, że w poniedziałek 13 grudnia r. b. o godz. 10 rano w lokalu Magistratu Dominikańska Nr. 2. pokój 126 odbędzie się licytacja na sprzedaż kilkuset pudów szmat i gałganów płóciennych, bawełnianych i welnianych. O warunkach licytacji dowiedzieć się można codziennie w godzinach biurowych w Magistracie Sekcja Zdrowia, pokój Nr. 124 b.